

1145**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 30 sierpnia 2009 r.

w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej

Na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wykaz oraz warunki realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej, zwanych dalej „świadczeniami gwarantowanymi”;
- 2) poziom finansowania przejazdu środkami transportu sanitarnego w przypadkach niewymienionych w art. 41 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zwanej dalej „ustawą”.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) dostęp — zapewnienie realizacji świadczeń gwarantowanych w innym miejscu udzielania świadczeń lub lokalizacji niż ta, w której świadczenia te są udzielane;
- 2) gabinet, zakład rehabilitacji lub fizjoterapii — pomieszczenie, w którym są udzielane świadczenia gwarantowane w warunkach ambulatoryjnych;
- 3) lekarz specjalista — lekarza, który posiada specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w określonej dziedzinie medycyny;
- 4) lekarz w trakcie specjalizacji — lekarza, który ukończył co najmniej drugi rok specjalizacji, a w przypadku lekarza realizującego świadczenia gwarantowane w oddziale stacjonarnym — lekarza, który rozpoczął specjalizację;
- 5) lokalizacja — budynek lub zespół budynków označonych tym samym adresem, w których jest zlokalizowane miejsce udzielania świadczeń gwarantowanych;
- 6) porad lekarska rehabilitacyjna — świadczenie gwarantowane udzielane w warunkach ambulatoryjnych lub domowych przez lekarza ze specjalizacją I stopnia lub lekarza specjalistę, lub lekarza w trakcie specjalizacji;

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej — zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 216, poz. 1607).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654 oraz z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918 i Nr 118, poz. 989.

7) zabieg fizjoterapeutyczny — świadczenie gwarantowane udzielane w cyklach odpowiadających potrzebom zdrowotnym świadczeniobiorcy objętego leczeniem rehabilitacyjnym lub fizjoterapeutycznym.

§ 3. 1. Wykaz oraz warunki realizacji świadczeń gwarantowanych określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Świadczenia gwarantowane są udzielane zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, z wykorzystaniem metod diagnostyczno-terapeutycznych innych niż stosowane w medycynie niekonwencjonalnej, ludowej lub orientalnej.

§ 4. Świadczenia gwarantowane są realizowane w warunkach:

- 1) ambulatoryjnych, które obejmują:
 - a) lekarską ambulatoryjną opiekę rehabilitacyjną, realizowaną przez poradę lekarską rehabilitacyjną,
 - b) fizjoterapię ambulatoryjną realizowaną przez:
 - wizytę fizjoterapeutyczną,
 - zabieg fizjoterapeutyczny;
- 2) domowych, które obejmują:
 - a) poradę lekarską rehabilitacyjną,
 - b) fizjoterapię domową realizowaną przez:
 - wizytę fizjoterapeutyczną,
 - zabieg fizjoterapeutyczny;
- 3) ośrodków lub oddziału dziennego, które obejmują:
 - a) rehabilitację ogólnoustrojową,
 - b) rehabilitację dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego,
 - c) rehabilitację słuchu i mowy,
 - d) rehabilitację wzroku,
 - e) rehabilitację kardiologiczną,
 - f) rehabilitację pulmonologiczną z wykorzystaniem metod subterraneoterapii;
- 4) stacjonarnych, które obejmują:
 - a) rehabilitację ogólnoustrojową,
 - b) rehabilitację neurologiczną,
 - c) rehabilitację pulmonologiczną,
 - d) rehabilitację kardiologiczną.

§ 5. 1. Porada lekarska rehabilitacyjna, o której mowa w § 4 pkt 1 lit. a i pkt 2 lit. a, udzielana dorosłym i dzieciom, obejmuje:

- 1) ogólną ocenę stanu zdrowia — badanie lekarskie;
- 2) skierowanie na konsultację i badania dodatkowe;
- 3) określenie zakresu ruchu w stawach;
- 4) test czynnościowy;
- 5) ocenę aktywności ruchowej;
- 6) ocenę czucia powierzchownego i głębokiego;
- 7) ocenę odruchów ścięgnisto-okostnowych;
- 8) pomiar długości kończyn i obwodów;
- 9) ocenę chodu i lokomocji;
- 10) ocenę samoobsługi i samodzielności;
- 11) ocenę deformacji i zniekształceń;
- 12) punkcje lecznicze i iniekcje dostawowe;
- 13) zlecenie na wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środkami pomocniczymi oraz inne zlecenia i wnioski;
- 14) zaplanowanie postępowania rehabilitacyjnego (ustalenie programu usprawnienia leczniczego);
- 15) skierowanie na fizjoterapię i leczenie uzdrowiskowe;
- 16) końcową ocenę procesu usprawniania.

2. Porada lekarska rehabilitacyjna, o której mowa w § 4 pkt 1 lit. a i pkt 2 lit. a, udzielana noworodkom i niemowlętom obejmuje czynności wymienione w ust. 1 oraz:

- 1) ocenę rozwoju psychoruchowego;
- 2) ocenę rozwoju neurofizjologicznego;
- 3) pomiary antropometryczne;
- 4) ocenę deformacji, cech dysmorfii i ograniczeń zakresu ruchu w stawach kończyn górnych i dolnych;
- 5) ocenę percepacji wzrokowej i słuchowej oraz kontaktu emocjonalnego z otoczeniem.

3. Wizyta fizjoterapeutyczna, o której mowa w § 4 pkt 1 lit. b tiret pierwsze i pkt 2 lit. b tiret pierwsze, obejmuje:

- 1) zaplanowanie postępowania fizjoterapeutycznego stanowiącego integralną część fizjoterapii, które realizuje cel skierowania na rehabilitację i jest zgodne z tym skierowaniem;
- 2) ocenę i opis stanu funkcjonalnego świadczeniobiorcy przed rozpoczęciem rehabilitacji lub fizjoterapii;
- 3) badanie czynnościowe narządu ruchu lub inne badanie konieczne do ustalenia planu rehabilitacji;

4) końcową ocenę i opis stanu funkcjonalnego świadczeniobiorcy po zakończeniu rehabilitacji lub fizjoterapii;

- 5) udzielenie świadczeniobiorcy zaleceń co do dalszego postępowania rehabilitacyjnego.

§ 6. 1. Świadczenia gwarantowane, o których mowa w § 4 pkt 2, są udzielane świadczeniobiorcom, którzy ze względu na brak możliwości samodzielnego poruszania się nie mogą dotrzeć do świadczeniodawców udzielających świadczeń gwarantowanych, o których mowa w § 4 pkt 1, a wymagają rehabilitacji lub fizjoterapii.

2. Zabieg fizjoterapeutyczny, o którym mowa w § 4 pkt 2 lit. b tiret drugie, jest udzielany świadczeniobiorcom z zaburzeniami funkcji motorycznych spowodowanymi:

- 1) ogniskowymi uszkodzeniami mózgu (stanami po zatorach mózgowych, udarach krwotocznych mózgu, urazach) — przez okres do 12 miesięcy od dnia powstania ogniskowego uszkodzenia mózgu;
- 2) ciężkimi uszkodzeniami centralnego i obwodowego układu nerwowego odpowiadającymi 5. stopniowi skali oceny stopnia inwalidztwa, zwanej dalej „skalą opartą na skali Rankina”; warunku otrzymania 5. stopnia skali opartej na skali Rankina nie stosuje się do dzieci do ukończenia 18. roku życia;
- 3) uszkodzeniem rdzenia kręgowego — przez okres do 12 miesięcy od dnia powstania uszkodzenia rdzenia kręgowego;
- 4) chorobami przewlekle postępującymi, w szczególności: miopatiemi, chorobą Parkinsona, zapaleniem wielomięśniowym, rdzeniowym zanikiem mięśni, guzami mózgu, procesami demielinizacyjnymi, kolagenozami, przewlekłymi zespołami pozapiramidowymi, reumatoidalnym zapaleniem stawów;
- 5) chorobami zwyrodnieniowymi stawów biodrowych lub kolanowych, po zabiegach endoproteoplastyki stawu przez okres do 6 miesięcy od dnia wykonania operacji;
- 6) urazami kończyn dolnych — przez okres do 6 miesięcy od dnia powstania urazu;
- 7) osobom w stanie wegetatywnym lub apalicznym.

3. Skalę opartą na skali Rankina określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 7. Świadczenia gwarantowane, o których mowa w § 4 pkt 3, są udzielane świadczeniobiorcom, których stan zdrowia nie pozwala na rehabilitację w warunkach ambulatoryjnych, a którzy nie wymagają całodobowego nadzoru medycznego.

§ 8. 1. Świadczenia gwarantowane, o których mowa w § 4 pkt 4, są udzielane świadczeniobiorcom, którzy ze względu na kontynuację leczenia wymagają stosowania kompleksowych świadczeń rehabilitacyjnych oraz całodobowego nadzoru pielęgniarskiego.

2. Kwalifikację świadczeniobiorcy do rehabilitacji neurologicznej, o której mowa w § 4 pkt 4 lit. b, przeprowadza się na podstawie oceny stanu świadczeniobiorcy, oceny dysfunkcji układu nerwowego i oceny stopnia inwalidztwa dokonanej za pomocą skali opartej na skali Rankina; oceny według skali opartej na skali Rankina nie stosuje się do kwalifikacji dzieci do ukończenia 18. roku życia.

§ 9. 1. W zakresie koniecznym do wykonania świadczeń gwarantowanych świadczeniodawca zapewnia świadczeniobiorcy nieodpłatnie:

- 1) badania diagnostyczne;
- 2) leki i wyroby medyczne oraz środki pomocnicze.

2. Przejazd środkami transportu sanitarnego w przypadkach niewymienionych w art. 41 ust. 1 i 2 ustawy jest finansowany w 40 % ze środków publicznych w przypadku:

- 1) chorób krwi i narządów krwiotwórczych,
- 2) chorób nowotworowych,
- 3) chorób oczu,
- 4) chorób przemiany materii,
- 5) chorób psychicznych i zaburzeń zachowania,
- 6) chorób skóry i tkanki podskórnej,

- 7) chorób układu krążenia,
- 8) chorób układu moczowo-płciowego,
- 9) chorób układu nerwowego,
- 10) chorób układu oddechowego,
- 11) chorób układu ruchu,
- 12) chorób układu trawiennego,
- 13) chorób układu wydzielania wewnętrznego,
- 14) chorób zakaźnych i pasożytniczych,
- 15) urazów i zatruc,
- 16) wad rozwojowych wrodzonych, zniekształceń i aberracji chromosomowych

— gdy ze zlecenia lekarza ubezpieczenia zdrowotnego lub felcdera ubezpieczenia zdrowotnego wynika, że świadczeniobiorca jest zdolny do samodzielnego poruszania się bez stałej pomocy innej osoby, ale wymaga przy korzystaniu ze środków transportu publicznego pomocy innej osoby lub środka transportu publicznego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 31 sierpnia 2009 r.

Minister Zdrowia: E. Kopacz

WYKAZ ORAZ WARUNKI REALIZACJI ŚWIADCZEŃ GWARANTOWANYCH Z ZAKRESU REHABILITACJI LECZNICZEJ

1	2	3
Lp.	Nazwa świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczeń gwarantowanych
1.	realizowane w warunkach ambulatoryjnych: a) lekarska ambulatoryjna opieka rehabilitacyjna:	<p>Warunki lokalowe wspólne:</p> <p>1) przy wejściu do obiektu znajdują się dojazdy oraz dojścia dla świadczeniobiorców niepełnosprawnych ruchowo,</p> <p>2) w węzłach sanitarnych dla świadczeniobiorów znajdują się porefce i uchwyty;</p> <p>3) w obiekcie znajduje się co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla świadczeniobiorów, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo;</p> <p>4) w budynkach wielokondygnacyjnych znajduje się dźwig lub inne urządzenie techniczne (z wyjątkiem schodów), umożliwiające wjazd świadczeniobiorcom niepełnosprawnym ruchowo, w tym poruszającym się na wózkach inwalidzkich.</p> <p>1. Wymagania dotyczące personelu:</p> <p>1) lekarz specjalista rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólnej, lub rehabilitacji medycznej, lub medycyny fizycznej i balneoklimatologii, lub fizjoterapii i balneoklimatologii, lub balneoklimatologii i medycyny fizycznej, lub balneologii, lub balneologii i medycyny fizycznej, lub</p> <p>2) lekarz ze specjalizacją I stopnia w zakresie rehabilitacji w chorobach narządu ruchu, lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej, lub medycyny fizycznej i balneoklimatologii, lub</p> <p>3) lekarz w trakcie specjalizacji z rehabilitacji medycznej lub balneologii i medycyny fizycznej, lub</p> <p>4) lekarz specjalista chirurgii ortopedycznej lub chirurgii urazowo-ortopedycznej, lub ortopedii i traumatologii, lub ortopedii i traumatologii narządu ruchu, lub lekarz specjalista reumatologii – udziela świadczeń w wymiarze co najmniej $\frac{1}{4}$ etatu przeliczeniowego (równoważnik $\frac{1}{4}$ etatu przeliczeniowego).</p> <p>2. Inne warunki: Skierowanie do poradni rehabilitacyjnej jest wystawiane przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.</p>

	<p>3. Czas pracy poradni: Poradnia jest czynna co najmniej 2 dni w tygodniu, w tym co najmniej jeden dzień w godzinach 13⁰⁰-18⁰⁰.</p>	<p>Zasady udzielania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w cyklu terapeutycznym do 10 dni zabiegowych jednemu świadczeniobiorcy przystępuje nie więcej niż 5 zabiegów dziennie; 2) usprawnianie dzieci z uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego do ukończenia 18. roku życia w formie ambulatoryjnej (w gabinecie, zakładzie rehabilitacji lub fizjoterapii) może odbywać się na podstawie jednego w roku kalendarzowym skierowania z poradni specjalistycznej, w którym zlecony cykl terapeutyczny nie może przekroczyć 120 dni zabiegowych i co najmniej 5 zabiegów dziennie; 3) świadczenia udzielane w fizjoterapii ambulatoryjnej muszą odbywać się pod nadzorem co najmniej magistra fizjoterapii z wyjątkiem masażu. 	<p>Wymagania dotyczące personelu:</p> <p>osoba, która uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie fizjoterapii na zasadach określonych w przepisach w sprawie uzyskiwania tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia lub uzyskała tytuł specjalisty rehabilitacji ruchowej II stopnia, zwana dalej „specjalista w dziedzinie fizjoterapii”.</p>	<p>Wymagania dotyczące personelu:</p> <p>1.1. Zabieg fizjoterapeutyczny:</p> <p>osoba, która:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) rozpoczęła po dniu 31 grudnia 1997 r. studia wyższe na kierunku fizjoterapia, zgodnie ze standardami kształcenia określonymi w odrębnych przepisach, i uzyskała tytuł licencjata lub magistra na tym kierunku, b) rozpoczęła przed dniem 1 stycznia 1998 r. studia wyższe na kierunku rehabilitacji ruchowej i uzyskała tytuł magistra na tym kierunku, c) rozpoczęła przed dniem 1 stycznia 1998 r. studia wyższe w Akademii Wychowania Fizycznego i uzyskała tytuł magistra oraz ukończyła specjalizację I lub II stopnia w dziedzinie rehabilitacji ruchowej, d) rozpoczęła przed dniem 1 stycznia 1980 r. studia wyższe na kierunku wychowanie fizyczne i uzyskała tytuł magistra na tym kierunku oraz ukończyła w ramach studiów dwuletnią specjalizację z zakresu gimnastyki leczniczej lub rehabilitacji ruchowej, potwierdzoną legitymacją instruktora rehabilitacji ruchowej lub gimnastyki leczniczej, e) rozpoczęła przed dniem 1 stycznia 1980 r. studia wyższe na kierunku wychowanie fizyczne i uzyskała tytuł magistra na tym kierunku oraz ukończyła trzymiesięczny kurs specjalizacyjny z rehabilitacji, f) ukończył szkołę policealną publiczną lub niepubliczną lub uprawnienia szkoły
	<p>b) fizjoterapia ambulatoryjna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wizyta fizjoterapeutyczna – zabieg fizjoterapeutyczny: <p>kinezterapia</p> <p>indywiduálna praca</p> <p>z świadczeniobiorcą, czynności: ćwiczenia bierne, czynno-bierne, ćwiczenia według metod neurofizjologicznych, redukcji nerwowo-mięśniowej, ćwiczenia specjalne, mobilizacje i manipulacje) – nie mniej niż 30 minut, możliwość rozliczenia nie więcej niż 2 razy dziennie</p> <p>ćwiczenia wspomagane – czas trwania zabiegu – minimum 15 minut</p> <p>pionizacja</p> <p>ćwiczenia czynne w odciążeniu i czynne w odciążeniu z oporem – czas trwania zabiegu – minimum 15 minut</p> <p>ćwiczenia czynne wolne i czynne z oporem – czas trwania zabiegu – minimum 15 minut</p>			

ćwiczenia izometryczne – czas trwania zabiegu – minimum 15 minut	publicznej i uzyskata tytułu zawodowy technik fizjoterapii - zwana dalej „osoba prowadząca fizjoterapię”.
nauka czynności lokomocji – czas trwania zabiegu – minimum 15 minut	1.2. Personel realizujący zabiegi masażu: 1) osoba prowadząca fizjoterapię; 2) osoba, która uzyskała dyplom technika masażysty po ukończeniu technikum lub szkoły policealnej publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, zwana dalej „masażystą”.
wyciągi	
inne formy usprawniania (kinezyterapia) - czas trwania zabiegu – minimum 15 minut	1.3. Personel realizujący zabiegi krioterapii ogólnoustrojowej: 1) lekarz oraz 2) magister fizjoterapii.
ćwiczenia grupowe ogólnousprawniające (nie więcej niż 10 świadczenniobiorców na 1 terapeutę)	
masaż	
masaż suchy – częstociowy - minimum 20 minut na jednego świadczenniobiorcę, w tym minimum 15 minut czynnego masażu	2. Wyposażenie w gabinecie, zakładzie rehabilitacji lub fizjoterapii: 1) wyposażenie do zabiegów kinezyterapeutycznych wymagane w miejscu udzielania świadczeń: a) wyposażenie sali kinezyterapii: stół rehabilitacyjny, drabinki rehabilitacyjne, materace gimnastyczne, b) rotory do ćwiczeń kończyn górnych i kończyn dolnych, c) UGUL lub inny system spełniający jego rolę, d) stół lub tablica do ćwiczeń manualnych rąk;
masaż limfatyczny ręczny – leczniczy	2) wyposażenie do zabiegów fizykoterapeutycznych wymagane w miejscu udzielania świadczeń: a) zestaw do elektroterapii z osprzętem, b) lampa IR lub IR/UV, c) zestaw do magnetoterapii, d) zestaw do ultradźwięków, e) zestaw do biostymulacji laserowej.
masaż limfatyczny mechaniczny - leczniczy	
masaż podwodny - hydropowietrzny	
masaż podwodny miejscowy	
masaż podwodny całkowity	
masaż mechaniczny	
elektrolecznictwo	
galwanizacja	
jonforeza	
kąpiel czterokomorowa	3. Wymagany zakres wykonywanych zabiegów: 1) fizykoterapeutycznych: a) elektroterapia, b) światłolecznictwo, c) leczenie zmiennym polem elektromagnetycznym i magnetycznym, d) ultradźwięki, e) laseroterapia;
kąpiel elektryczna – wodna całkowita	
elektrostymulacja	
tonoliza	
prądy diadynamiczne	

prądy interferencyjne	2) Kinezyterapeutycznych: a) ķwiczenia bierne, czynno-bierne, wspomagane, pionizacja – prowadzone indywidualnie przez osobę prowadzącą fizjoterapię, b) ķwiczenia róŜne: czynne w odciążeniu, czynne w odciążeniu z oporem, czynne wolne, czynne z oporem, izometryczne, c) nauka czynności lokomocyjnych, d) zabieg z użyciem wyciągów.
prądy TENS	4. Wymagane warunki dotyczące pomieszczeń: 1) zabiegi światłolecznicza i elektrotelecznicza powinny być udzielane w osobnych pomieszczeniach (boksach), posiadających ściany o wysokości co najmniej 2,0 m, umożliwiających stosowanie wspólniej wentylacji mechanicznej;
prądy TRAEBERTA	2) diatermie krótkofałowa i mikrofalowa powinny być instalowane w oddzielnym pomieszczeniu (boksach), odpowiednio zabezpieczonych przed szkodliwym oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego na otoczenie.
prądy KOTSA	5. Wymagane wyposażenie do zabiegu krioterapii ogólnoustrojowej w lokalizacji: 1) wieloosobowa komora kriogeniczna niskotemperaturowa, zakres uzyskiwanych temperatur od -120 °C do -150 °C, z możliwością obserwacji świadczniobiorcy w trakcie zabiegu; 2) gabinet wyposażony w zestaw do udzielania pierwszej pomocy; 3) wyposażenie sali kinezyterapii: stół rehabilitacyjny, drabinki rehabilitacyjne, materace gimnastyczne, w miejscu udzielania świadczenia; 4) cykloergometr – nie mniej niż 2 stanowiska. Jednemu świadczeniobiorcy przysługuje do 20 zabiegów w kriokomorze w ciągu roku kalendarzowego.
ultradźwięki miejscowe	6. Wymagane wyposażenie, o ile dane świadczenie jest realizowane w miejscu: 1) wanny do masażu wirowego kończyn górnych i kończyn dolnych; 2) zestaw do kriostymulacji parami azotu; 3) urządzenie wytwarzające impulsowe pole elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości.
ultrafonoforeza	7. Inne warunki. Skierowanie na fizjoterapię w warunkach ambulatoryjnych wystawia lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, z zastrzeżeniem, że w przypadku stwierdzenia u świadczniobiorcy wady postawy kwalifikującej się do rehabilitacji leczniczej lub dysfunkcji narządu ruchu, której przyczyną są wady postawy, skierowanie na zabieg wystawia lekarz specjalista rehabilitacji ogólnej lub rehabilitacji medycznej, lub rehabilitacji w chorobach narządu ruchu, lub chirurgii ortopedycznej, lub chirurgii urazowo-ortopedycznej, lub ortopедii i traumatologii, lub ortopedii i traumatologii narządu ruchu, lub lekarz ze specjalizacją I stopnia w zakresie chirurgii ortopedycznej lub chirurgii urazowo-ortopedycznej, lub ortopedii i traumatologii lub ortopedii i traumatologii narządu ruchu, lub lekarz ze specjalizacją I stopnia w zakresie chirurgii ortopedycznej lub chirurgii urazowo-ortopedycznej, lub ortopedii i traumatologii lub
leczenie polem elektromagnetycznym	
impulsowe pole elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości	
diatermia krótkofałowa, mikrofala	
impulsowe pole magnetyczne niskiej częstotliwości	
światłoleczniczo i ciepłoleczniczo	
naświetlanie promieniami IR, UV – miejscowe	
laseroterapia – skaner	
laseroterapia punktowa	
okłady parafinowe	
hydroloterapia	
kąpiel wirowa kończyn	
inne kąpiele – wirowa w tanku	
natrysk biczowy, szkocki stały płaszczowy, inne natryski	
krioterapia	
krioterapia – zabieg w kriokomorze:	
	jednemu świadczeniobiorcy przysługuje do 20 zabiegów w kriokomorze w ciągu roku kalendarzowego
krioterapia – miejscowa (pary azotu)	
balneoterapia	
okłady z borowiny – ogólne	
okłady z borowiny – miejscowe	

kąpiel borowinowa, solankowa, kwasowejglowa, siarczkowa- -siarkowodorowa, w suchym CO₂	<p>rehabilitacji narządu ruchu, lub rehabilitacji ogólnej, lub rehabilitacji medycznej, lub lekarz w trakcie specjalizacji z rehabilitacji medycznej lub ortopedii i traumatologii narządu ruchu.</p> <p>Świadczeniobiorca powinien zarejestrować skierowanie w wybranym gabinecie, zakładzie rehabilitacji lub fizjoterapii nie później niż 30 dni od dnia jego wystawienia.</p> <p>Skierowanie na cykl zabiegów powinno zawierać:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pieczęć nagłówkową z numerem umowy zawartej z dyrektorem oddziału wojewódzkiego NFZ; 2) imię, nazwisko, adres zamieszkania świadczeniobiorcy oraz numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość; 3) rozpoznanie w języku polskim; 4) kod jednostki chorobowej według klasyfikacji ICD-10; 5) opis dysfunkcji narządu ruchu, deficytu neurologicznego lub innej przyczyny kierowania na rehabilitację; 6) choroby przebyte i współistniejące oraz inne czynniki (np. wszczepiony rozzrusznik lub metal w ciele pacjenta, przyjmowanie niektórych leków) mogące mieć istotny wpływ na proces rehabilitacji; 7) zlecone zabiegi fizjoterapeutyczne wraz z określeniem okolicy ciasta, ewentualnej strony (prawa, lewa) oraz liczby poszczególnych zabiegów w cyklu; 8) pieczęć i podpis lekarza kierującego oraz datę wystawienia skierowania. <p>8. Czas pracy gabinetu, zakładu rehabilitacji lub fizjoterapii: Gabinet, zakład rehabilitacji lub fizjoterapii jest czynny co najmniej 5 dni w tygodniu, nie krócej niż 5 godzin dziennie, w tym co najmniej 2 dni w godzinach 13⁰⁰-18⁰⁰.</p>
2. realizowane w warunkach domowych:	<p>a) poradą lekarska rehabilitacyjna</p>

b) fizjoterapia domowa:	Czas trwania świadczenia rehabilitacji realizowanej w warunkach domowych dla jednego świadczeniobiorcy wynosi do 80 dni zabilgovych w roku kalendarzowym oraz nie więcej niż 5 zabilgów dziennie.
- wizyta fizjoterapeutyczna	Wymagania dotyczące personelu: specjalista w dziedzinie fizjoterapii.
- zabieg fizjoterapeutyczny:	<p>1. Wymagania dotyczące personelu:</p> <p>1.1. Zabieg fizjoterapeutyczny: osoba prowadząca fizjoterapię.</p> <p>1.2. Personel realizujący zabieg masażu: 1) osoba prowadząca fizjoterapię lub 2) masażysta.</p> <p>2. Wyposażenie świadczniendawcy:</p> <p>1) przenośny zestaw do elektroterapii z osprzętem - nie mniej niż 1 zestaw na 2 osoby prowadzące fizjoterapię;</p> <p>2) przenośny zestaw do biostymulacji laserowej – nie mniej niż 1 zestaw na 2 osoby prowadzące fizjoterapię;</p> <p>3) pomieszczenie biurowe z telefonem, sekretarką automatyczną i faksem;</p> <p>4) pomieszczenie magazynowe na leki i sprzęt medyczny.</p> <p>3. Inne warunki: Skierowanie na rehabilitację jest wystawiane przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub innego lekarza ubezpieczenia zdrowotnego:</p> <p>a) specjalistę:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej, - medycyny fizycznej i balneoklimatologii, lub fizjoterapii i balneoklimatologii, lub balneologii i medycyny balneoklimatologicznej i medycyny fizycznej, - fizykalnej, - reumatologii, - neurologii, - neurochirurgii lub neurotraumatologii, - chirurgii lub chirurgii ogólniej, - chirurgii ortopedycznej lub chirurgii urazowo-ortopedycznej lub ortopedii i traumatologii lub ortopedii traumatologii narządu ruchu, <p>b) lekarza ze specjalizacją I stopnia w zakresie: - rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej, lub</p>
kinezysteria	<p>Indywidualna praca ze świadczeniobiorcą (w szczególności: ćwiczenia bierne, czynno-bierne, ćwiczenia według metod neurofizjologicznych, metody redukcji nerwowo-mięśniowej, ćwiczenia specjalne, mobilizacje i manipulacje) – nie mniej niż 30 minut; możliwość rozliczenia 1 raz dziennie</p> <p>ćwiczenia wspomagane – czas trwania zabiegu – minimum 15 minut</p> <p>pionizacja</p> <p>ćwiczenia czynne w odciążeniu i czynne w odciążeniu z oporem – czas trwania zabiegu – minimum 15 minut</p> <p>ćwiczenia czynne wolne i czynne z oporem – czas trwania zabiegu – minimum 15 minut</p> <p>ćwiczenia izometryczne – czas trwania zabiegu – minimum 15 minut</p> <p>nauka czynności lokomocji – czas trwania zabiegu – minimum 15 minut</p> <p>wyciągi</p> <p>inne formy usprawniania (kinezysteria) – czas trwania zabiegu – minimum 15 minut</p>

masaż	- medyczny fizycznej i balneoklimatologii, - neurologii, - neurochirurgii, - chirurgii ogólniej, - ortopedii i traumatologii, lub c) lekarza w trakcie specjalizacji z: - rehabilitacji medycznej, - balneologii i medycyny fizycznej, - reumatologii, - neurologii, - neurochirurgii, - chirurgii ogólniej, - ortopedii i traumatologii narządu ruchu.
masaż suchy – częstociowy – minimum 20 minut na jednego pacjenta, w tym minimum 15 minut czynnego masażu	
masaż limfatyczny ręczny – leczniczy	
masaż limfatyczny mechaniczny – leczniczy	
elektroterapeutcznictwo	
galwanizacja	
jonoforeza	Świadczeniobiorca powinien zarejestrować skierowanie nie później niż 30 dni od dnia jego wystawienia.
elektrostymulacja	Skierowanie na cykl zabiegów powinno zawierać:
tonoliza	1) pieczęć nagłówkową z numerem umowy zawartej z dyrektorem oddziału wojewódzkiego NFZ; 2) imię, nazwisko, adres zamieszkania świadczeniobiorcy oraz numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość; 3) rozpoznanie w języku polskim; 4) kod jednostki chorobowej według klasyfikacji ICD-10; 5) opis dysfunkcji narządu ruchu, deficytu neurologicznego lub innej przyczyny kierowania na rehabilitację;
prądy diadynamiczne	6) choroby przebyte i współistniejące oraz inne czynniki (np. wszechepiony roztusznik lub metal w ciele pacjenta, przyjmowanie niektórych leków) mogące mieć istotny wpływ na proces rehabilitacji;
prądy interferencyjne	7) liczby zleconych zabiegów fizioterapeutycznych wraz z określeniem okolicy ciała, ewentualnej strony (prawa, lewa) oraz liczbę poszczególnych zabiegów w cyklu;
prądy TENS	8) pieczęć i podpis lekarza kierującego oraz datę wystawienia skierowania.
prądy TRAEBERTA	
prądy KOTSA	
ultradźwiękowe miejscowe	
ultrafonoforeza	
leczenie polem elektromagnetycznym	
impulsowe pole magnetyczne	
niskiej częstotliwości	
swiatloterapeutcznictwo i ciepłoterapeutcznictwo	
naświetlanie promieniami IR,UV	
– miejscowe	
laseroterapia – skaner	
laseroterapia punktowa	
balneoterapia	
okładły z borowiny – miejscowe	
zabiegi fizjoterapeutyczne	

<p>3. realizowane w warunkach ośrodka lub oddziału dziennego:</p> <p>Warunki lokalowe wspólne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przy wejściu do obiektu znajdują się dojazdy oraz dojścia dla świadczenniobiorców niepełnosprawnych ruchowo; 2) w węzłach sanitarnych dla świadczenniobiorów znajdują się poręcze i uchwyty; 3) w obiekcie znajduje się co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla świadczenniobiorów, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo; 4) w budynkach wielokondygnacyjnych znajduje się dźwig lub inne urządzenie techniczne (z wyjątkiem schodów), umożliwiające wjazd świadczenniobiorom niepełnosprawnym ruchowo, w tym poruszającym się na wózkach inwalidzkich. <p>1. Wymagania dotyczące personelu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lekarz specjalista rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej, lub medyczny fizycznej i balneoklimatologii, lub fizjoterapii i balneoklimatologii, lub balneoklimatologii i medyczny fizycznej, lub balneologii, lub balneologii i medyczny fizycznej, lub balneologii i medyczny fizycznej, lub 2) lekarz ze specjalizacją I stopnia w zakresie rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej, lub medyczny fizycznej i balneoklimatologii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji z rehabilitacji medycznej lub balneologii i medyczny fizycznej - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej $\frac{1}{2}$ etatu przeliczeniowego (równoważnik $\frac{1}{2}$ etatu przeliczeniowego) oraz 4) specjalista w dziedzinie fizjoterapii lub magister fizjoterapii uzupełnia świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) oraz osoba prowadząca fizjoterapię. <p>2. Wyposażenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Sala dla świadczenniobiorów do wypoczynku pomiędzy zabiegami w lokalizacji. 2.2. Gabinet kinezyterapii - wymagany w lokalizacji: <ol style="list-style-type: none"> a) wyposażenie sali kinezyterapii: stół rehabilitacyjny, drabinki rehabilitacyjne, materace gimnastyczne, b) rotory do ćwiczeń kończyn górnych i kończyn dolnych, c) UGUL lub inny system spinający jego role, d) stół lub tablica do ćwiczeń manualnych rąk. 2.3. Gabinet fizykoterapii - wymagany w lokalizacji: <ol style="list-style-type: none"> a) zestaw do elektroterapii z osprzętem, b) lampa IR lub IR/UV, c) zestaw do magnetoterapii, d) zestaw do ultradźwięków (z wyłączeniem w przypadku ośrodka dla dzieci do ukończenia 18. roku życia), e) zestaw do biostimulacji laserowej. 2.4. Wymagane wyposażenie do zabiegu krioterapii ogólnoustrojowej w lokalizacji, o ile dane świadczenie jest realizowane:

- a) wieloosobowa komora kriogeniczna niskotemperaturowa, zakres uzyskiwanych temperatur od -120 °C do -150 °C, z możliwością obserwacji świadczniobiorcy w trakcie zabiegu,
- b) gabinet wyposażony w zestaw do udzielania pierwszej pomocy,
- c) wyposażenie sali kinezterapii: stół rehabilitacyjny, drabinki rehabilitacyjne, materace gimnastyczne w miejscu udzielania świadczenia,
- d) cykloergometr - nie mniej niż 2 stanowiska.

Jednemu świadczeniobiorcy przysługuje do 20 zabiegów w kriokomorze w ciągu roku kalendarzowego.

- 2.5. Wymagane wyposażenie, o ile dane świadczenie jest udzielane w miejscu:
 - a) wannę do masażu wirowego kończyn górnych i kończyn dolnych,
 - b) zestaw do kriostymulacji parami azotu.

3. Inne warunki:

Skierowanie na rehabilitację ogólnoustrojową jest wystawiane przez lekarza oddziału:

- 1) urazowo-ortopedycznego;
- 2) chirurgicznego;
- 3) neurochirurgicznego;
- 4) reumatologicznego;
- 5) chorób wewnętrznych;
- 6) onkologicznego;
- 7) urologicznego;
- 8) rehabilitacji ogólnoustrojowej, neurologicznej, pulmonologicznej;
- 9) ginekologicznego lub
- 10) lekarza poradni rehabilitacyjnej, urazowo-ortopedycznej, neurologicznej, reumatologicznej;
- 11) lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w przypadku zaoszczern schorzeń przewlekłych.

4. Czas pracy ośrodka lub oddziału dziennego:
Ośrodek lub oddział dzienny jest czynny nie mniej niż 5 dni w tygodniu, nie krócej niż 8 godzin dziennie, w tym co najmniej 2 dni w godzinach 10⁰⁰-18⁰⁰.

5. Czas trwania rehabilitacji:
Czas trwania rehabilitacji ogólnoustrojowej realizowanej w warunkach ośrodka lub oddziału dziennego wynosi dla jednego świadczeniobiorcy od 3 do 6 tygodni, średnio 5 zabiegów dziennie u każdego świadczeniobiorcy w okresie sprawozdawczym.

6. Wymagania dotyczące rehabilitacji dla określonej grupy świadczeniobiorców:
Rehabilitacja dla określonej grupy świadczeniobiorców wymaga przedstawienia następujących informacji:
 - 1) wskazania medycznego wg ICD-10 kwalifikującego do rehabilitacji;

	<p>2) zakresu, rodzaju, częstotliwości planowanych do realizacji świadczeń rehabilitacyjnych;</p> <p>3) czasu trwania rehabilitacji;</p> <p>4) kryteriów oceny zakończenia rehabilitacji;</p> <p>5) metody oceny skuteczności rehabilitacji;</p> <p>6) szczegółowego rachunku kosztów osobodnia.</p>	<p>1. Wymagania dotyczące personelu:</p> <p>1) lekarz specjalista rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji medycznej, lub medycyny fizycznej i balneoklimatologii, lub fizjoterapii i balneologii, lub balneoklimatologii i medycyny fizycznej, lub balneologii, lub balneoklimatologii i medycyny fizycznej, lub fizjoterapii i balneologii i medycyny fizycznej, lub</p> <p>2) lekarz ze specjalizacją stopnia w zakresie rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólnej, lub rehabilitacji medycznej, lub</p> <p>3) lekarz w trakcie specjalizacji z rehabilitacji medycznej lub</p> <p>4) lekarz specjalista neurologii dziecięcej udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1/2 etatu przeliczeniowego (równoważnik ½ etatu przeliczeniowego);</p> <p>oraz</p> <p>5) magister fizjoterapii - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) oraz</p> <p>6) osoba prowadząca fizjoterapię, posiadająca udokumentowane doświadczenie w zakresie metod usprawniania dzieci z zaburzeniami rozwojowymi oraz wcześniej diagnostyki i terapii neurorozwojowej – udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) oraz</p> <p>7) magister psychologii lub psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej</p> <p>- wymagane odpowiednie kursy i szkolenia w zakresie pracy z dzieckiem o zaburzonym rozwoju psychomotorycznym (w tym niepełnosprawnym) i jego rodziną,</p> <p>- udziela świadczeń w wymiarze co najmniej ½ etatu przeliczeniowego (równoważnik ½ etatu przeliczeniowego) oraz</p> <p>8) osoba, która:</p> <p>a) ukończyła studia wyższe na kierunku lub w specjalności logopedia obejmującą w programie nauczania co najmniej 800 godzin kształcenia w zakresie logopedii;</p> <p>b) ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł magistra oraz ukończyła studia podyplomowe z logopedii obejmujące co najmniej 600 godzin kształcenia w zakresie logopedii;</p> <p>c) ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł magistra oraz ukończyła przed dniem wejścia w życie rozporządzenia studia podyplomowe z logopedii,</p> <p>zwana dalej „logopeda”, lub</p> <p>9) logopeda posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie neurologopedii lub ukończoną</p>
--	--	--

	<p>studia podyplomowe w zakresie neurologopedii - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1/4 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego) oraz</p> <p>10) magister na kierunku pedagogiki specjalnej lub</p> <p>11) licencjat na kierunku pedagogiki specjalnej, z udokumentowanym doświadczeniem w zakresie metod usprawniania dzieci z zaburzonym rozwojem psychomotorycznym i/lub metod wspierania rodzinny lub</p> <p>12) studia podyplomowe z zakresu pedagogiki specjalnej lub</p> <p>13) osoba, która:</p> <ul style="list-style-type: none">a) ukończyła studia wyższe na kierunku lub w specjalności terapia zajęciowa, obejmujące co najmniej 3 000 godzin kształcenia, w tym 2 000 godzin w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmujących wiedzę z zakresu teorii i technik terapeutycznych i uzyskała tytuł licencjata,b) ukończyła szkołę policealną publiczną, lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała tytuł zawodowy terapeuty zajęciowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie terapeuty zajęciowego,c) ukończyła przed dniem wejścia w życie rozporządzenia szkoły policealnej publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała tytuł zawodowy w zawodzie instruktora terapii zajęciowej <p>- posiadającą co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi lub 14) terapeutą widzenia lub instruktorem orientacji przestrzennej lub inny terapeutą, z udokumentowanym doświadczeniem w zakresie metod usprawniania dzieci z zaburzonym rozwojem psychomotorycznym i/lub metod wspierania rodziny - studia pedagogiczne lub podyplomowe pedagogiczne</p> <p>- udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1/2 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1/2 etatu przeliczeniowego).</p>
	<p>2. Wyposażenie:</p> <p>2.1. Gabinet psychologiczny - wyposażenie wymagane w lokalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">a) testy psychologiczne (do badania poziomu umysłowego, sprawności analizatorów),b) testy do badania osobowości i sfery emocjonalno-motorycznej. <p>2.2. Gabinet logopedyczny - wyposażenie wymagane w lokalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">a) lustro kontrolne,b) sprzęt multimedialny do odtwarzania dźwięku,c) testy praktyczne i gnozji oralnej oraz inne testy językowe,d) gry dydaktyczne,e) próby grafomotoryczne. <p>2.3. Gabinet kinezyterapii - wyposażenie wymagane w lokalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none">a) wyposażenie sali kinezyterapii: stół rehabilitacyjny, drabinki rehabilitacyjne, materace gimnastyczne,

	<p>b) lustro kontrolne, c) sprzęt do terapii metodami integracji sensorycznej, w szczególności: walki, piłki, kliny, piłkowanki, deski balansowe.</p> <p>3. Inne warunki: Skierowanie na rehabilitację dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego jest wystawiane przez lekarza następujących oddziałów szpitalnych i poradni specjalistycznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) neonatologicznej; 2) rehabilitacyjnej; 3) ortopedii i traumatologii narządu ruchu; 4) neurologicznej; 5) reumatologicznej; 6) chirurgii dziecięcej lub lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. <p>4. Czas trwania rehabilitacji: Rehabilitacja dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego w ośrodku lub oddziale dziennym wynosi dla jednego świadczeniobiorcy 120 dni w roku kalendarzowym.</p> <p>5. Rehabilitacja przeznaczona dla dzieci w wieku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) od 0 do 7 z zaburzeniami wieku rozwojowego; 2) od 8 do 18 lat z zaburzeniami wieku rozwojowego, a po przedstawieniu orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (dotyczących uposadzonych w stopniu głębokim) do ukończenia 25. roku życia. 	<p>1. Wymagania dotyczące personelu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) logopeda posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie surdopediów lub studia poddiplomowe w zakresie surdopediów lub 2) logopeda dyplomowany z pięcioletnim stażem pracy z dziećmi z uszkodzonym słuchem – udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) oraz 3) psycholog lub psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej posiadający pięcioletni staż pracy z dziećmi z uszkodzonym słuchem – udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) oraz 4) pedagog posiadający ukoraniczone studia podyplomowe z zakresu surdopedagogiki lub pedagog z pięcioletnim stażem pracy z dziećmi z uszkodzonym słuchem - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) oraz 5) wymagany dostęp do lekarzy: specjalisty laryngologii lub otolaryngologii lub <p>c) rehabilitacja stuchu i mowy</p>
--	--	---

<p>otorynolaryngologii, lub foniatrii, lub audioligii, lub audiologii i foniatrii.</p> <p>2. Wyposażenie:</p> <p>2.1. Gabinet psychologiczny - wyposażenie wymagane w lokalizacji: a) testy psychologiczne (do badania poziomu umysłowego, sprawności analizatorów), b) testy do badania osobowości i sfery emocjonalno-motorycznej.</p> <p>2.2. Gabinet logopedyczny - wyposażenie wymagane w lokalizacji: a) lustro logopedyczne, b) sprzęt multimedialny do odtwarzania dźwięku, c) testy prakcji i gnozji oralnej oraz inne testy językowe, d) gry dydaktyczne, e) próbki grątomotoryczne, f) zestaw multimedialny do ćwiczeń logopedycznych.</p> <p>2.3. Gabinet integracji sensorycznej - wyposażenie wymagane w lokalizacji: a) sprzęt do terapii metodami integracji sensorycznej, w szczególności: walki, piłki, kliny, piłkowalki, deski balansowe, b) zestaw instrumentów muzycznych do ćwiczeń słuchowych: bębenek, talerze, trójkat, pudełko akustyczne, klawesyn, grzechotka, ksylofon, tarka, terkotka.</p> <p>3. Inne warunki: Skierowanie na rehabilitację słuchu i mowy jest wystawiane przez lekarza poradni specjalistycznych: 1) otolaryngologii dziecięcej, 2) otolaryngologii i foniatrii. 3) audioligii i foniatrii.</p> <p>4. Czas trwania rehabilitacji Czas trwania rehabilitacji słuchu i mowy wynosi dla jednego świadczeniobiorcy 120 dni w roku kalendarzowym.</p> <p>1. Wymagania dotyczące personelu:</p> <p>1) pedagog posiadający ukończone studia podypłomowe z zakresu tyflopedagogiki lub 2) pedagog z pięcioletnim stażem pracy z dziećmi z upośledzeniem widzenia - udziela świadczeń w wymiarze 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) oraz 3) psycholog lub psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej z pięcioletnim stażem pracy z dziećmi z upośledzeniem widzenia - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) oraz 4) terapeuta widzenia lub instruktor orientacji przestrzennej lub inny terapeuta z udokumentowanym doświadczeniem w zakresie metod usprawniania dzieci z zaburzonym rozwojem psychomotorycznym lub metod wspierania rodziny - studia pedagogiczne lub podypłomowe pedagogiczne - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego), 5) wymagany dostęp do lekarzy: lekarza specjalisty okulistyki lub neurologii.</p> <p>d) rehabilitacja wzroku</p>	
---	--

	<p>2. Wyposażenie:</p> <p>2.1. Gabinet psychologiczny - wyposażenie wymagane w lokalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) testy psychologiczne (do badania poziomu umysłowego, sprawności analizatorów), b) testy do badania osobowości i sfery emocjonalno-motorycznej. <p>2.2. Gabinet rehabilitacji wzroku - wyposażenie wymagane w lokalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) komputer z oprogramowaniem dla osób słabo widzących, b) gry dydaktyczne. <p>2.3. Gabinet integracji sensorycznej - wyposażenie wymagane w lokalizacji: sprzęt do terapii metodami integracji sensorycznej, w szczególności: walki, piłki, kliny, piłkowalki, deski balansowe.</p>
	<p>3. Inne warunki: Skierowanie na rehabilitację wzroku jest wystawiane przez lekarza poradni:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) okulistycznej; 2) neurologicznej. <p>4. Czas trwania rehabilitacji: Rehabilitacja wzroku wynosi dla jednego świadczeniobiorcy 120 dni w roku kalendarzowym.</p> <p>1. Wymagania dotyczące personelu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lekarz specjalista kardiologii - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1/4 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego) oraz 2) lekarz specjalista rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji fizycznej i balneoklimatologii, lub fizjoterapii i balneoklimatologii, lub medycyny fizykanej, lub balneologii, lub balneologii i medycyny fizykanej; 3) lekarz ze specjalizacją I stopnia w zakresie rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej, lub medycyny fizykanej i balneoklimatologii; 4) lekarz w trakcie specjalizacji z rehabilitacji medycznej lub balneologii i medycyny fizykanej - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1/4 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego) oraz 5) specjalista fizjoterapii lub magister fizjoterapii - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) oraz osoba prowadząca fizjoterapię oraz 6) psycholog lub psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1/2 etatu przeliczeniowego (równoważnik ½ etatu przeliczeniowego). <p>2. Wyposażenie:</p> <p>2.1. Gabinet kinezyterapii – wyposażenie wymagane w miejscu:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wyposażenie sali kinezyterapii: stół rehabilitacyjny, drabinki rehabilitacyjne, materace gimnastyczne, b) cykloergometr lub bieżnia ruchoma – co najmniej 5 stanowisk. <p>2.2. Inne warunki wymagane w miejscu:</p>

	<p>a) aparat do rejestracji EKG metoda Holtera,</p> <p>b) zestaw do wykonywania prób wysiłkowych (cykloergometr lub bieżnia),</p> <p>c) defibrylator,</p> <p>d) kardiomonitor,</p> <p>e) sala wypoczynkowa.</p> <p>3. Inne warunki: Skierowanie na rehabilitację kardiologiczną jest wystawiane przez lekarza:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oddziału kardiologii; 2) oddziału kardiochirurgii; 3) oddziału chorób wewnętrznych; 4) poradni kardiologicznej. <p>4. Czas trwania rehabilitacji: Rehabilitacja kardiologiczna dla jednego świadczeniodorycy jest ustalana indywidualnie przez lekarza ośrodką dziennego, jednak nie więcej niż 24 osobodni w ciągu kwartalu (trzech miesięcy).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wymagania dotyczące personelu: <ol style="list-style-type: none"> 1) lekarz specjalista rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej, lub medyczny fizykalnej i balneoklimatologii, lub fizjoterapii i balneoklimatologii, lub balneoklimatologii i medyczny fizykalnej, lub balneologii lub balneologii i medyczny fizykalnej lub 2) lekarz ze specjalizacją I stopnia w zakresie rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej, lub medyczny fizykalnej i balneoklimatologii lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji z rehabilitacji, medycznej lub balneologii i medycyny fizykalnej - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1/4 etatu przeliczeniowego (równoważnik ¼ etatu przeliczeniowego) oraz 4) lekarz specjalista chorób płuc lub 5) lekarz specjalista alergologii - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej ¼ etatu przeliczeniowego (równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego) oraz 6) specjalista fizjoterapii lub magister fizjoterapii - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) oraz osoba prowadząca fizjoterapię. <p>2. Wyposażenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Gabinet kinezyterapii – wyposażenie wymagane w lokalizacji: <ol style="list-style-type: none"> a) wyposażenie sali kinezyterapii: stół rehabilitacyjny, drabinki rehabilitacyjne, materace gimnastyczne, b) stół drenażowy,
--	---

	<p>c) cykloergometr, d) bieźnia, e) stepper.</p> <p>2.2. Gabinet fizykoterapii - wymagane w lokalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zestaw do elektroterapii z osprzętem, b) zestaw do magnetoterapii, c) zestaw do ultradźwięków. <p>2.3. Inne warunki wymagane: nie mniej niż dwa pomineszczania, w których prowadzona jest rehabilitacja, muszą posiadać naturalny mikroklimat dla metod subterraceoterapii – w lokalizacji.</p> <p>3. Inne warunki: Skierowanie na rehabilitację pulmonologiczną jest wystawiane przez lekarza poradni:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) rehabilitacji medycznej; 2) gruźlicy i chorób płuc; 3) alergologii; 4) laryngologii. <p>4. Czas trwania rehabilitacji: Rehabilitacja pulmonologiczna z wykorzystaniem metod subterraceoterapii dla jednego świadczeniobiorcy jest ustalana indywidualnie przez lekarza ośrodką dziennego, średnio 5 zabiegów w okresie sprawozdawczym, i nie może być krótsza niż 14 dni i dłuższa niż 24 dni.</p>
	<p>Warunki lokalowe wspólne:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) przy wejściu do obiektu znajdują się dojazdy oraz dojścia dla świadczeniobiorców niepełnosprawnych ruchowo; 2) w węzłach sanitarnych dla świadczeniobiorców znajdują się poręcze i uchwyty; 3) w obiekcie znajduje się co najmniej jedno pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla świadczeniobiorców, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo; 4) w budynkach wielokondygnacyjnych znajduje się dźwig lub inne urządzenie techniczne (z wyjątkiem schodów z wózkiem), umożliwiające wjazd świadczeniobiorcom niepełnosprawnym ruchowo, w tym poruszającym się na wózkach inwalidzkich; 5) spełnienie warunków wymaganych dla zakładu rehabilitacyjnego albo zlokalizowanie części zabiegowej rehabilitacyjnej zakładu w lokalizacji (z wyłączeniem zestawu do ultradźwięków w przypadku oddziału dla dzieci do końca 18. roku życia). <p>4. realizowane w warunkach stacjonarnych:</p>

	<p>1. Wymagania dotyczące personelu:</p> <ol style="list-style-type: none">1) lekarz specjalista rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej, lub medycyny fizycznej i balneoklimatologii, lub balneoterapii i balneologii i medycyny fizycznej - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego);2) lekarz specjalista chirurgii ortopedycznej lub chirurgii urazowo-ortopedycznej, lub ortopedii i traumatologii, lub ortopedii traumatologii narządu ruchu, lub3) lekarz specjalista reumatologii, lub4) lekarz specjalista chorób wewnętrznych, lub5) lekarz specjalista pediatrii (w przypadku oddziałów dziecięcych) - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego na 25 łóżek łącznie z lekarzem ze specjalizacją I stopnia w zakresie rehabilitacji medycznej (równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego na każde następne 6 łóżek);6) osoba prowadząca fizjoterapię - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego na 10 łóżek (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 10 łóżek);7) zapewnienie całodobowej opieki pielęgniarskiej. <p>2. Wymagane w lokalizacji:</p> <ol style="list-style-type: none">1) stół do pionizacji;2) balkonik rehabilitacyjny;3) kule i laski rehabilitacyjne;4) przenośny zestaw do elektroterapii. <p>3. Inne warunki: Skierowanie na rehabilitację ogólnoustrojową jest wystawiane przez:</p> <ol style="list-style-type: none">1) lekarzy oddziałów urazowo-ortopedycznych, chirurgicznych, neurochirurgicznych, neurologicznych, reumatologicznych, chorób wewnętrznych, onkologicznych, ginekologicznych, urologicznych;2) w przypadku zaostreń chorób przewlekłych przez lekarza poradni rehabilitacyjnej, urazowo-ortopedycznej, neurologicznej i reumatologicznej. <p>4. Czas trwania rehabilitacji: Rehabilitacja ogólnoustrojowa dla jednego świadczeniobiorcy wynosi od 3 do 6 tygodni.</p>
--	--

b) rehabilitacja neurologiczna	<p>1. Wymagania dotyczące personelu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lekarz specjalista rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej, lub medycyny fizycznej i balneoklimatologii, lub fizjoterapii i balneoklimatologii, lub balneoklimatologii i medycyny fizycznej, lub balneologii, lub balnopediatrii i medycyny fizycznej - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego); 2) lekarz specjalista neurologii lub lekarz specjalista chorób wewnętrznych lub lekarz specjalista pediatrii (w przypadku oddziałów dziecięcych) 3) lekarz specjalista chorób wewnętrznych lub lekarz specjalista pediatrii (w przypadku oddziałów dziecięcych) 4) lekarz specjalista pediatrii (w przypadku oddziałów dziecięcych) - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego na 25 tózkek (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 25 tózkek), łącznie z lekarzem ze specjalizacją I stopnia w zakresie rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej (równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego na każde następne 6 tózkek) oraz 5) osoba prowadząca fizjoterapię - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego na 10 tózkek (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 10 tózkek); 6) zapewnienie całodobowej opieki pielęgniarskiej oraz 7) psycholog lub psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologii klinicznej - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego); 8) logopeda - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego na 25 tózkek (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 25 tózkek). <p>2. Wyposażenie wymagane w lokalizacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stół do pionizacji; 2) balkonik rehabilitacyjny; 3) kule i laski rehabilitacyjne; 4) przenośny zestaw do elektroterapii; 5) defibrylator. <p>3. Inne warunki:</p> <p>Skierowanie na rehabilitację neurologiczną jest wystawiane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przez lekarza oddziału neurologicznego lub neurochirurgicznego, urazowo-ortopedycznego, wewnętrznego, pediatrycznego; 2) w przypadkach medycznie uzasadnionych (z wyłączeniem ciężkich uszkodzeń ośrodkowego układu nerwowego) przez lekarza poradni neurologicznej lub poradni rehabilitacyjnej; 3) w przypadku dzieci do ukończenia 18. roku życia skierowanie na rehabilitację neurologiczną ciężkich uszkodzeń ośrodkowego układu nerwowego przez lekarza specjalistę: - neurologii,
---------------------------------------	---

<p>- neurochirurgii lub neurochirurgii i neurotraumatologii, - chirurgii ortopedycznej lub chirurgii urazowo-ortopedycznej lub ortopedii i traumatologii lub ortopedii traumatologii narządu ruchu, - rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub - rehabilitacji ogólnej lub rehabilitacji medycznej.</p> <p>4. Czas trwania rehabilitacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rehabilitacja neurologiczna wcześnie dla jednego świadczeniobiorcy wynosi od 3 do 9 tygodni; 2) rehabilitacja neurologiczna ciezkich uszkodzeń ośrodkowego układu nerwowego (5. stopień skali opartej na skali Rankina) dla jednego świadczeniobiorcy wynosi od 6 do 16 tygodni (w przypadku dzieci do ukończenia 18. roku życia do 24 tygodni); 3) rehabilitacja neurologiczna wtórna dla jednego świadczeniobiorcy wynosi od 3 do 6 tygodni. 	<p>1. Wymagania dotyczące personelu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lekarz specjalista rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej, lub medycyny fizycznej i balneoklimatologii, lub balneoklimatologii i medycyny fizycznej - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego), 2) lekarz specjalista chorób płuc lub 3) lekarz specjalista alergologii lub 4) lekarz specjalista pediatrii (w przypadku oddziałów dziecięcych) <p>- udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego na 25 łóżek (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) łącznie z lekarzem ze specjalizacją I stopnia w zakresie rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej (równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego na każde następne 6 łóżek);</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) osoba prowadząca fizioterapię - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego na 10 łóżek (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 10 łóżek); 6) zapewnienie całodobowej opieki pielęgniarskiej. <p>2. Wyposażenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) inhalatoria ze stanowiskami pojedynczymi (celkowymi); 2) wydzielone inhalatorium dla grup ryzyka nadkazenia szczepami opornymi (dla pacjentów z mukowiscydozą); 3) nebulizator; 4) inhalator ultradźwiękowy z osprzętem (zestawy indywidualne: rury i ustnik); 5) stół drenażowy; 6) spirometr; 7) dostęp do aparatu RTG (niewymagane w lokalizacji); 8) zestaw do prób wysiłkowych (bieżnia lub cykloergometr); 9) zestaw do prób spiroergometrycznych; <p>c) rehabilitacja pulmonologiczna</p>
--	--

	<p>10) kardiomonitor.</p> <p>3. Inne warunki: Skierowanie na rehabilitację pulmonologiczną jest wystawiane przez lekarza oddziału:</p> <ul style="list-style-type: none">1) pulmonologicznego;2) torakochirurgicznego;3) kardiologicznego;4) laryngologicznego;5) chorób wewnętrznych;6) alergologicznego;7) pediatrycznego - w przypadku rehabilitacji pulmonologicznej wieku rozwojowego. Skierowanie na rehabilitację pulmonologiczną jest wystawiane także przez lekarza poradni chorób płuc, lekarza poradni rehabilitacyjnej lub lekarza poradni alergologicznej. <p>4. Czas trwania rehabilitacji: Rehabilitacja pulmonologiczna dla jednego świadczeniobiorcy wynosi do 3 tygodni.</p>
--	--

	<p>1. Wymagania dotyczące personelu:</p> <p>1) lekarz specjalista rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólnej, lub rehabilitacji medycznej, lub medycyny fizycznej i balneoklimatologii, lub fizjoterapii i balneologii, lub balneoklimatologii, lub medycyny fizycznej i medycyny fizycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego); 2) lekarz specjalista kardiologii - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) na 20 tózek łącznie z lekarzem ze specjalizacją I stopnia w zakresie rehabilitacji w chorobach narządu ruchu lub rehabilitacji ogólniej, lub rehabilitacji medycznej (równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego na każde następne 6 tózek); 3) osoba prowadząca fizjoterapię - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego) na 10 tózek oraz 4) zapewnienie całodobowej opieki pielęgniarskiej (pielęgniarki przeszkolone w zakresie reanimacji i wykonywania badań EKG); 5) psycholog - udziela świadczeń w wymiarze co najmniej 1 etatu przeliczeniowego (równoważnik 1 etatu przeliczeniowego); 6) osoba, która: <ol style="list-style-type: none"> a) ukończyła studia wyższe na kierunku dietetyka, zgodnie ze standardami kształcenia określonymi w odrębnych przepisach i uzyskała tytuł licencjata lub magistra na tym kierunku; b) rozpoczęła przed dniem 1 października 2007 r. studia wyższe w specjalności dietetyka obejmujące co najmniej 1 784 godziny kształcenia w zakresie dietetyki i uzyskała tytuł licencjata lub magistra; c) rozpoczęła przed dniem 1 października 2007 r. studia wyższe na kierunku technologia żywości i żywienie człowieka o specjalności żywienie człowieka i uzyskała tytuł licencjata lub magistra lub magistra inżyniera na tym kierunku; d) ukończyła szkołę policealną publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała tytuł zawodowy dietetyk lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie dietetyk; e) ukończyła przed dniem wejścia w życie rozporządzenia technikum lub szkołę policealną i uzyskała tytuł zawodowy technika technologii żywienia w specjalności dietetyka <p>- uczestniczy w realizacji programu edukacyjnego.</p> <p>d) rehabilitacja kardiologiczna</p> <p>2. Wyposażenie w lokalizacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stół do pionizacji; 2) balkonik rehabilitacyjny;
--	---

	<p>3) kule i laski rehabilitacyjne;</p> <p>4) defibrylator;</p> <p>5) aparat EKG;</p> <p>6) aparat do rejestracji EKG metodą Holtera;</p> <p>7) zestaw do prób wysiłkowych (bieźnia lub cykloergometr);</p> <p>8) aparat USG z Dopplerem (echokardiografia);</p> <p>9) cykloergometry do treningu interwałowego - nie mniej niż 1 na 10 świadczeniobiorców.</p> <p>3. Inne warunki:</p> <p>Skierowanie na rehabilitację kardiologiczną w ramach kontynuacji leczenia jest wystawiane przez lekarza:</p> <ol style="list-style-type: none">1) oddziału kardiologicznego, kardiochirurgicznego, chorób wewnętrznych, pediatrycznego;2) poradni kardiologicznej lub poradni rehabilitacyjnej. <p>4. Czas trwania rehabilitacji:</p> <p>Czas trwania rehabilitacji kardiologicznej dla jednego świadczeniobiorcy wynosi:</p> <ol style="list-style-type: none">1) w przypadku zawalów serca, operacji kardiochirurgicznej oraz niewydolności serca - do 4 tygodni;2) w przypadku koronaroplastyki, ostrego incydentu wieńcowego bez wykonania koronaroplastyki, operacji kardiochirurgicznej bez wykonania sternotomii - do 2 tygodni.
--	--

SKALA OPARTA NA SKALI RANKINA

- 0 Świadczeniobiorca nie zgłasza skarg.
- 1 Świadczeniobiorca zgłasza niewielkie skargi, które nie wpływają w sposób istotny na jego tryb życia.
- 2 Niewielki stopień invalidztwa. Objawy nieznacznie zmieniają dotychczasowy tryb życia, lecz nie ograniczają możliwości samodzielnego funkcjonowania. Nie jest zależny od otoczenia.
- 3 Średni stopień invalidztwa. Objawy znacznie zmieniają dotychczasowy tryb życia i uniemożliwiają całkowicie niezależne funkcjonowanie.
- 4 Dość ciężki stopień invalidztwa. Objawy zdecydowanie uniemożliwiają samodzielne życie. Nie jest konieczna ciągła opieka i pomoc osoby drugiej.
- 5 Bardzo ciężki stopień invalidztwa. Świadczeniobiorca całkowicie zależy od otoczenia. Konieczna stała pomoc drugiej osoby.